

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Katedra řízení

Studijní program: Ekonomika a management

Studijní obor: Řízení a ekonomika podniku

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Krizový management ve veřejné správě – krizové plány měst
Jihočeského kraje

Autor práce: Jana Šmitmajerová

Vedoucí práce: doc. Ing. Ladislav Rolínek Ph.D.

2009/2010

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Katedra řízení

Akademický rok: 2008/2009

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jana ŠMITMAJEROVÁ**

Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**

Studijní obor: **Řízení a ekonomika podniku**

Název tématu: **Krizový management ve veřejné správě - krizové plány
měst Jihočeského kraje**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Cílem práce je zhodnotit úroveň a rozsah používání metod krizového řízení při tvorbě, zpracování, kontrole i provádění krizových plánů měst v Jihočeském kraji a následné porovnání úrovně krizových plánů obcí a obcí s rozšířenou působností, případně i srovnání s krizovým plánem kraje.

Metodický postup:

1. vymezení základních pojmů a metod krizového řízení;
2. charakteristika vybraných obcí a obcí s rozšířenou působností Jihočeského kraje;
3. analýza krizových plánů - zhodnocení úrovně a rozsahu;
4. návrh případných změn směřujících ke zlepšení využití metod krizového řízení.

Rámcová osnova:

1. Úvod. 2. Literární přehled. 3. Metodika. 4. Charakteristika vybraných obcí a obcí s rozšířenou působností. 5. Vlastní práce. 6. Závěr. 7. Použitá literatura. 8. Přílohy.

Rozsah grafických prací: dle potřeby
Rozsah pracovní zprávy: 40 - 50
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

HORÁK, R.; KRČ, M.; ONDRUŠ, R.; DANIELOVÁ, L.: *Průvodce krizovým řízením pro veřejnou správu*. 1. vyd. Praha: Linde Praha, 2004. 408 s. ISBN 80-7201-471-4.

REKTOŘÍK, J. *Krizový management ve veřejné správě. Teorie a praxe*. Praha: Ekopress. 2004. 249 s. ISBN 80-86119-83-1.

REKTOŘÍK, J.; ŠELEŠOVSKÝ, J; VILÁŠEK, J. a kol.: *Krizové řízení ve veřejné správě*. Brno: Ekopress, 2004. ISBN 80-86119-83-1.

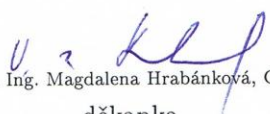
REKTOŘÍK, J.; ŠELEŠOVSKÝ, J; VILÁŠEK, J. a kol.: *Krizové řízení ve veřejné správě a bezpečnost obyvatel*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta, 2006. 64 s. ISBN 80-210-3934-5.

TICHÝ, M. *Ovládání rizika*. Praha: C. H. Beck, 2006. 432 s. ISBN 80-7179-415-5.

Vedoucí bakalářské práce: doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.
Katedra řízení

Datum zadání bakalářské práce: 20. ledna 2009

Termín odevzdání bakalářské práce: 15. dubna 2010

prof. Ing. Magdalena Hrabánková, CSc.
děkanka

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (26)
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.
vedoucí katedry

Prohlašuji, že jsem svoji bakalářskou práci vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, v souladu s §47 b zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění, souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Písku, 20.4. 2010

Jana Šmitmajerová

Poděkování

Chtěla bych poděkovat vedoucímu bakalářské práce doc. Ing. Ladislavu Rolínkovi, Ph.D. za veškeré cenné a odborné rady při zpracování této práce.

OBSAH:

1.	ÚVOD.....	7
2.	LITERÁRNÍ PŘEHLED	8
2.1.	MANAGEMENT	8
2.1.1.	Definice managementu	8
2.1.2.	Funkce managementu	8
2.2.	KRIZOVÝ MANAGEMENT.....	9
2.2.1.	Základní pojmy.....	10
2.2.2.	Rozhodovací proces	13
2.2.3.	Vybrané metody rozhodovacího procesu	16
2.2.4.	Krizové plánování	18
2.3.	DOKUMENTACE KRIZOVÉHO PLÁNOVÁNÍ.....	18
2.3.1.	Plánovací dokumentace	19
2.3.2.	Řídící dokumentace.....	20
2.4.	VEŘEJNÁ SPRÁVA	20
2.4.1.	Obce	22
2.4.2.	Kraje.....	24
2.5.	INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM	24
2.5.1.	Základní pojmy.....	25
2.5.2.	Složky Integrovaného záchranného systému.....	25
2.5.3.	Dokumentace integrovaného záchranného systému	26
2.6.	LEGISLATIVA SPOJENÁ S KRIZOVÝM MANAGEMENTEM	26
2.6.1.	Zákon o krizovém řízení (Krizový zákon).....	27
2.6.2.	Zákon o integrovaném záchranném systému	28
2.6.3.	Zákon o hospodářských opatřeních pro krizové stavy	28
3.	CÍL PRÁCE A HYPOTÉZY	29
4.	METODIKA	30
5.	CHARAKTERISTIKA OBCÍ A OBCÍ S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ V JIHOČESKÉM KRAJI	32
6.	VLASTNÍ PRÁCE	34
6.1.	OBCE S KRIZOVÝM PLÁNEM	34
6.1.1.	Tvorba krizových plánů	34
6.1.2.	Správa krizových plánů	36
6.1.3.	Využití krizových plánů.....	37
6.1.4.	Využití metod řízení a krizového řízení	38
6.2.	OBCE NEVLASTNÍKÝ KRIZOVÝ PLÁN	39
6.2.1.	Typové plány a jejich vznik.....	40
6.3.	NEDOSTATKY LEGISLATIVY SPOJENÉ S KRIZOVÝM ŘÍZENÍM VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ.....	40
7.	ZÁVĚR.....	42
8.	SUMMARY	43
9.	POUŽITÁ LITERATURA.....	44

PŘÍLOHY

1. ÚVOD

Teorie krizového managementu je v České republice disciplínou poměrně novou, a tudíž je stále na začátku svého vývoje, zejména v oblasti veřejného sektoru, kde se neustále modifikuje na konkrétní poměry jednotlivých orgánů krizového řízení a jiných institucí. Dle mého názoru je krizový management jeden z nejzajímavějších druhů managementu, a to především z toho důvodu, že vlivem metod určování rizik a systémem rozhodovacího procesu můžeme předejít a zabránit mnohým tragédiím, kterými mohou být jak zánik podniku, tak ztráty na lidských životech i majetku. Právě proto jsem se rozhodla zaměřit svou bakalářskou práci tématu krizového managementu, ačkoli jsem se s ním během mého bakalářského studia na Ekonomické fakultě Jihočeské Univerzity v Českých Budějovicích doposud blíže nesetkala.

Zpočátku jsem měla v úmyslu zabývat se spíše krizovým managementem ve firmách a větších podnicích, avšak po oslovení několika společností jsem byla nucena své stanovisko přehodnotit. Velké společnosti samozřejmě mají své plány krizové připravenosti a operační plány pro krizové situace, avšak téměř vždy se jedná o velice utajovaný materiál, a proto tyto informace nejsou přístupny komukoli. V momentě, kdy jsem neuspěla v soukromém sektoru, obrátila jsem se tedy na sektor veřejný. Zde jsem dosáhla většího úspěchu, a tudíž jsem si zvolila téma Krizový management ve veřejné správě- krizové plány měst Jihočeského kraje.

Původní záměr této práce, o čemž vypovídá zadávací protokol, měl být poněkud odlišný. Mělo dojít k analýze konkrétních krizových plánů a jejich vzájemné srovnání v rámci krizového řízení a velikosti obce. Avšak žádná obec si nepřála uvolnit svůj krizový plán k analýze, a proto jsem se po konzultaci se svým vedoucím bakalářské práce zaměřila pouze na využití krizového řízení u obcí a jejich krizových plánů. Navíc byla přidána část práce, která se zabývá legislativou krizového řízení.

Smyslem mé práce však není snaha obeznámit s výčtem všech možných rizik a krizových situací, které by mohly na území Jihočeského kraje nastat. Tato práce by měla být zejména zaměřená na využití metod krizového řízení, především z důvodu, že řízení jako takové je hlavní náplní mého studijního oboru. Další částí mé bakalářské práce by mělo být objasnění problémů legislativy spojené s krizovým managementem ve veřejné správě.

2. LITERÁRNÍ PŘEHLED

2.1. MANAGEMENT

2.1.1. Definice managementu

Pojem management se v českém jazyce objevil v podobě přejatého anglického výrazu management, který má původ v latinském slovu "*manus*" (ruka). V angličtině byl poté latinský pojem přetvořen na "*manage*" ve smyslu vést, řídit, spravovat či ovládat. Z něj následně mohl vzniknout konečný pojem management (řízení, vedení, správa).

Definice managementu nalezneme v odborné literatuře opravdu veliké množství, v podstatě: co publikace, to jiná definice. Zaměřme se však na ty nejznámější a pro zpracování daného tématu co nejprínosnější.

Management lze chápat jako proces koordinování činností skupiny pracovníků, realizovaný jednotlivcem nebo skupinou lidí za účelem dosažení určitých výsledků, které nelze dosáhnout individuální prací (3, s. 24). Smyslem managementu je dosáhnout produktivní práce lidí (4).

Každý autor klade důraz na jinou část své vlastní definice, avšak v hluboké podstatě a myšlence jde o tentýž základ. Managementem tedy v zásadě téměř vždy rozumíme určité dosahování cílů, a to především prostřednictvím lidí v různých, avšak formálně organizovaných, skupinách. Rozdíly v pojetí definic managementu vyplývají z široké interpretace tohoto termínu ve světě práce a snaha přesného vymezení obsahu tohoto výrazu.

Obvykle užívané definice managementu je možné rozdělit zhruba do tří skupin, a to na definice zdůrazňující

- vedení lidí,
- specifické funkce vykonávané vedoucími pracovníky,
- předmět studia a jeho účel (24, s. 13).

2.1.2. Funkce managementu

Management byl již od svých počátků rozdělován do několika činností, tzv. koncept manažerských funkcí. Samozřejmě vzniklo několikero rozdělení.

Pojetí řízení na základě manažerských funkcí se objevuje i v současnosti. Patří sem práce Druckera, Knootze a Weihricha a nebo Applebyho. Hlavní činnosti manažera v pojetí P.F: Druckera jsou: stanovení cílů a způsob jeho dosažení, organizování, motivace a komunikace, měření (vyhodnocení dosažených výsledků) a profesní a kvalifikační rozvoj kolektivu i sebe. Manažerské funkce podle H Knootze a H.Weihricha zahrnují: plánování, organizování, výběr a rozmístění pracovníků, vedení lidí a kontrola. Manažerské funkce podle R.C. Applebyho definované v roce 1991 zahrnují: plánování, organizování, příkazování a kontrola (18).

Řízení bylo rozděleno do pěti funkcí řízení, které jsou:

- Plánování
- Organizování
- Vedení
- Kontrolování
- Personalistika (3, s. 47)

Rozdělení podle Donnellyho a kol. je poměrně velmi podobné rozdělení Knootze a Weihricha. Jde o jednoznačné a především jednoslovné vymezení všech důležitých manažerských funkcí, a proto se pro něj rozhoduje většina odborníků.

2.2. KRIZOVÝ MANAGEMENT

Krizové řízení je souhrn řídicích činností věcně příslušných orgánů zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik, plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s řešením krizové situace (§2 odst. 1 písm. a) zákona č. 240/2000 Sb., krizový zákon).

Krizový management je zpravidla chápán jako systém opatření (souhrn vědeckých poznatků, odborných postupů, aplikačních nástrojů, rozhodovacích a technologických opatření apod.) ke zvládnutí mimořádných nebo krizových situací, a to pracovníky státní správy a samosprávy nebo manažery odpovídajícími za určitou oblast nebo výrobu v domácím i mezinárodním měřítku (6, s. 17).

Krizový management je tedy využíván především během mimořádných událostí, ale také při tvorbě preventivních opatření, případně může být využit také po odeznění mimořádné či krizové situace během záchranných a likvidačních prací. Následující podkapitola seznamuje s důležitými, avšak základními pojmy krizového řízení.

2.2.1. Základní pojmy

Krize

Definice krize jsou prakticky u všech autorů a odborníků totožné. Jedná se o jakékoli porušení běžného stavu, a to nejrozličnějšími podmínkami. Bližší a podrobnější definice jsou uvedeny níže.

Krize je situace, v níž je významným způsobem narušená rovnováha mezi základními charakteristikami systému (narušeno je poslání, filosofie, hodnoty, cíle, styl, fungování základních struktur nebo disparita základních hodnot a standardů společenského systému) a postojem okolního prostředí k danému systému. Existuje určitá nestabilní doba, či stav věci, ve kterém se blíží rozhodující změna, a to buď se zřetelnou možností negativního nebo extrémně pozitivního výsledku. Vzniká ohrožení bezproblémového pokračování určité činnosti, která může nastat na různých úrovních řízení státu nebo podnikajících subjektů (6, s. 371).

V současné době se s pojmem krize setkáváme velmi často v různých životních oblastech. Každá krize je však typická dvěma společnými momenty. Prvním z nich je vždy jev ovlivňující procesy života a druhým je to, že se při žádné krizi nejedná o klasickou situaci, tedy o jev na který by byli lidé zvyklí. Krizové jevy jsou časově ohraničeným odchýlením od normálního stavu (19, s. 7).

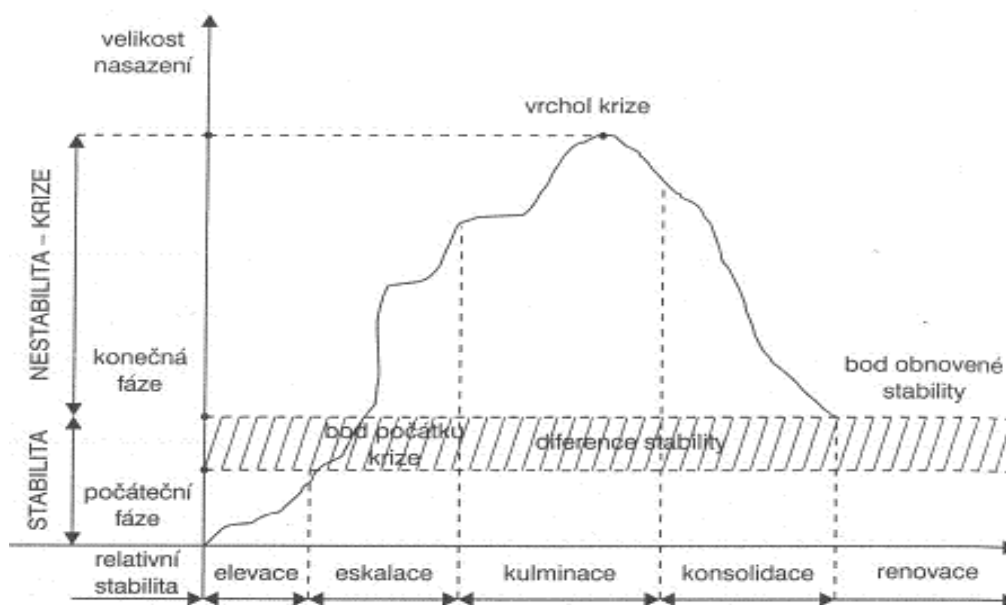
Krize je vždy spjata s určitou hrozbou, která nebývá tak častá a její předpověď je velmi obtížná. Každá krizová situace pro jedince znamená výraznou emocionální a mentální zátěž, která se projevuje napětím. K řešení krizi je důležité přistupovat bezprostředně po jejich vzniku, i když rozhodování je často ztěžováno neúplností nebo neurčitostí informací. Při řešení těchto situací jsou základem zájmy jednotlivých stran, které mají na řešení problému zřetelný vliv (6, s. 70).

Etapy krize (viz. Obr. č.1)

První etapa (elevace) je typická tím, že se objevují první příznaky nerovnováhy a zároveň je spjata s prvními varovnými příznaky. V této fázi je nutné přijmout opatření pro obnovu stability nebo v případě, kdy se jedná o živelné krize, přistoupit k ochraně osob a majetku (6, s. 70). Téměř nikdy se nestává, že by krize vznikla bez varovných příznaků. V momentě, kdy není zvládnuta první etapa,

vznikají další nežádoucí události (eskalace), které narušují stabilitu systému (19, s. 13). Na základě těchto jevů dochází ke zhoršování daného stavu. Ve chvíli, kdy situace dosahuje vrcholu nazýváme tuto část krize kulminací. Po jejím dosažení se již dále nezhoršuje. Následné období je popisováno jako etapa konsolidace, při které dochází k obnově původního stavu, který však není nikdy zcela dosažen. Posledním stádiem, kdy dochází k obnovení původního stavu je renovace (6, s. 70).

Obr.č.1 Etapy krize

Zdroj: HORÁK, R.; KRČ, M.; ONDRUŠ, R.; DANIELOVÁ, L.: Průvodce krizovým řízením pro veřejnou správu, s.70.

Riziko

Riziko („risico“) je historický výraz, pocházející z italštiny, údajně ze 17. století, kdy se objevil v souvislosti s lodní plavbou; označoval úskalí, kterému se museli plavci vyhnout (20, s. 5).

Ani v případě pojmu „riziko“ neexistuje pouze jedna stanovená a přesná definice. Riziko je tak vykládáno různými způsoby, především z toho důvodu, že existuje několikero slovních významů. Odborná literatura definuje riziko např. takto:

- pravděpodobnost či možnost vzniku ztráty, obecně nezdaru,
- odchýlení skutečných a očekávaných výsledků,
- nebezpečí chybného rozhodnutí,

- variabilita možných výsledků nebo nejistota jejich dosažení (14, s. 47 – 48).

Riziko má i svou míru a závažnost (dopad). Míra rizika je dána rozsahem možných odchylek a jejich frekvencí výskytu v uvažovaném časovém období (24, s. 21).

Řízení rizik

Řízením rizik se vědomě nebo nevědomě zabývají jak jednotlivci, skupiny lidí, tak i organizace (právnícké osoby, veřejná správa, nadace aj.) nalézající se v různém postavení a působící buď jako příjemci rizik, nebo jako zdroje rizik. Každé řízení rizika směřuje k jeho ovládnutí, přičemž můžeme snadno rozeznat řízení rizik:

- **spontánní** nebo **intuitivní** – není žádný definovaný postup řízení, zpravidla je rozhodováno velice rychle, a někdy se tak rozhodnout musí,
- **systematické** nebo **organizované** – rozhodování podléhá nějakému předem stanovenému programu, přitom může jít o zcela jednoduché „rozhodování všedního dne“ nebo o důležitá a náročná rozhodování (23, s. 199).

Krizová situace

Krizová situace je mimořádná událost, která může nastat po narušení rovnovážného stavu přírodních, technologických nebo společenských systémů ohrožujících životy lidí a jejich majetek, životní prostředí, ekonomickou situaci státu a jeho obyvatelstva. Krizovou situací je také stav vnějšího ohrožení svrchovanosti a celistvosti státu. V krizové situaci, v závislosti na její úrovni, vyhláší orgán stanovený zákonem stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení nebo válečný stav.

- Stav nebezpečí – stav vyhlášený v případě živelní pohromy, ekologické nebo průmyslové havárie, nehody nebo jiného nebezpečí, při němž jsou ohroženy životy, zdraví, majetek, životní prostředí, pokud nedosahuje intenzita ohrožení značného rozsahu a není ji možné odvrátit běžnou činností správních úřadů a složek Integrovaného záchranného systému (IZS). Vyhláší jej hejtman kraje.
- Nouzový stav – stav vyhlášený vládou ČR v případě, když není možné účelně odvrátit vzniklé ohrožení v rámci stavu nebezpečí. Vyhláší se na

celém území státu nebo pouze v ohrožených regionech (§2 odst. 1 písm. b) zákona č. 240/2000 Sb., krizový zákon).

- Stav ohrožení státu – stav, kdy je ohrožení veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti ČR velkého rozsahu, zejména v souvislosti s ohrožením základních hodnot demokracie, svobody, násilnými akcemi subjektů cizí moci spojenými s použitím vojenských sil, rozsáhlými migračními vlnami, aktivitami mezinárodního zločinu a terorizmu, ohrožením ekonomické bezpečnosti ČR, ohrožení zdraví a životů, majetků a životního prostředí velkého rozsahu.
- Válečný stav – stav, který se vyhláší při napadení státu nebo při plnění mezinárodních smluvních závazků o společné obraně proti napadení. V souladu s ústavou může být vyhlášen i před napadením, vyžaduje-li to situace. Jeho projevem je přijetí předem stanovených opatření ve všech prvcích podílejících se na strategické obraně státu (Bezpečnostní strategie ČR, AVIS 1999, Praha.).

Rozdělení krizových situací dle Rektoričky je znázorněno na obrázku č. 2 níže.

Obr.č. 2 – Krizové situace a krizové stavy

Zdroj: REKTOŘÍK, J.: Ekonomika veřejného sektoru, s. 33.

2.2.2. Rozhodovací proces

Rozhodování je jednou z podstatných a důležitých součástí krizového řízení. Co je tedy podstatou rozhodovacího procesu?

Rozhodnutí představuje procesy, jejichž ovlivněním dosáhneme požadovaného výsledného stavu. Každé rozhodnutí je výsledkem dynamického procesu. Tento proces je ovlivňován mnoha faktory. Je to proces analyzování,

zvažování a modelování, na jehož konci je přijaté rozhodnutí a jeho implementace do praxe (6, s. 23). Schéma rozhodovacího procesu je znázorněno na obrázku č. 3.

Manažer v běžném rozhodovacím procesu, kdy řeší opakované problémy, používá tzv. programové rozhodnutí. Výsledky řešení ojedinělých, nestrukturovaných problémů se nazývají neprogramová rozhodnutí (Tab. č.1). (3, s. 165)

Tab. č.1: Manažerská rozhodnutí

Rozhodnutí	Řešený úkol	Postupy
Programové	Opakované úkoly, rutinní rozhodování	Využití pravidel, uplatnění standardních postupů, využití běžných postupů taktiky
Neprogramové	Složitý, ojedinělý, náročný, nebezpečný	Alternativní řešení problému, použití vědeckých metod využitelných pro přípravu podkladů pro rozhodnutí, procesní řízení

Zdroj: HORÁK, R.; KRČ, M.; ONDRUŠ, R.; DANIELOVÁ, L.: Průvodce krizovým řízením pro veřejnou správu, s.23.

Vzájemně závislé a návazné činnosti, jež tvoří náplň rozhodovacích procesů, lze dekomponovat do určitých složek, které se označují jako etapy (fáze) těchto procesů. Rozhodovací proces lze rozčlenit do etap více způsoby, a to buď podrobněji nebo agregovaněji, kdy se pracuje s dekompozicí rozhodovacího procesu do relativně malého počtu etap (5, s.13).

Užší rozdělení používá například světoznámý odborník na rozhodovací procesy H.A. Simon, který získal i Nobelovu cenu. Pro vystihnoutí daného tématu použijeme však raději podrobnější členění rozhodovacích procesů, např.:

- 1) Identifikace rozhodovacích problémů
- 2) Analýza a formulace rozhodovacích problémů
- 3) Stanovení kritérií hodnocení variant
- 4) Tvorba variant řešení
- 5) Stanovení důsledků variant rozhodování
- 6) Hodnocení důsledků variant rozhodování a výběr varianty
- 7) Realizace uvolené varianty

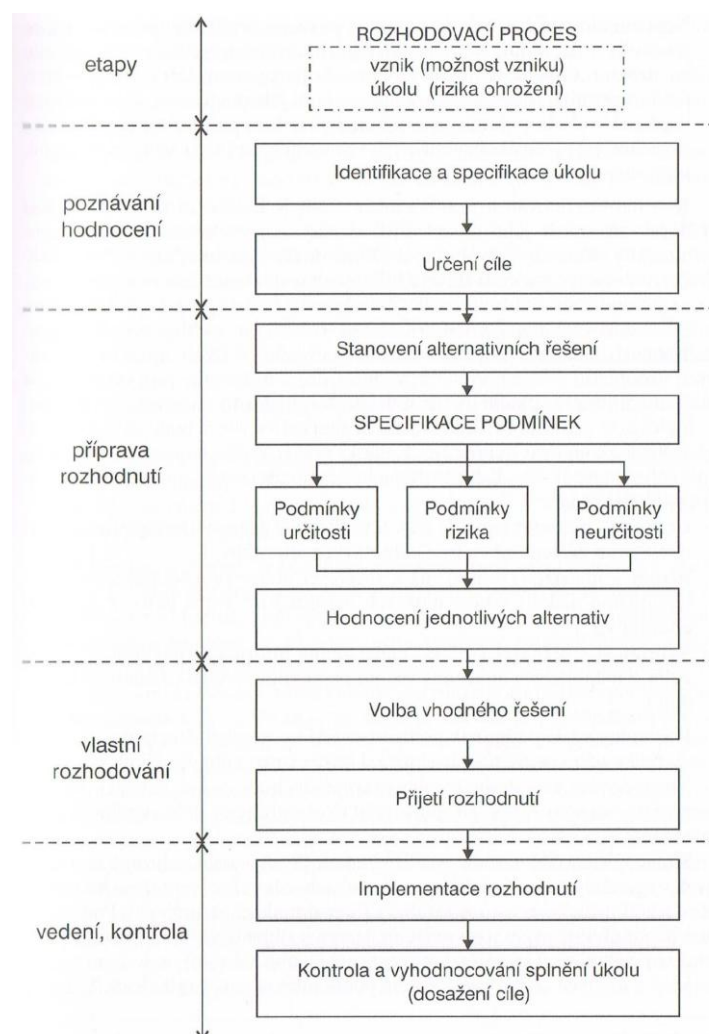
8) Kontrola výsledků realizované varianty (5, s. 14)

Každá část rozhodovacího procesu je jedinečná a důležitá. Výsledek rozhodování je vždy také ovlivněn osobností rozhodovatele (velitele, manažera).

V rozhodovacím procesu manažer uplatňuje rozdílné přístupy k řešení situací, které bývají ovlivňovány jeho vlastnostmi. Jestliže chceme ovlivnit uvedené vlastnosti a eliminovat jejich nepříznivý vliv na rozhodovací proces, měli bychom je poznat a porozumět jim (6, s. 29). Vliv na tento proces mají charakteristiky manažerů (velitelů) jako např.:

- Hodnotový systém
- Osobní vlastnosti
- Tendence k riskování
- Tendence pochybování o přijatých rozhodnutích (3, s. 179)

Obr. č. 3 – Schéma rozhodovacího procesu

Zdroj: HORÁK, R.; KRČ, M.; ONDRUŠ, R.; DANIELOVÁ, L.: Průvodce krizovým řízením pro veřejnou správu, s.25.

2.2.3. Vybrané metody rozhodovacího procesu

Rozhodnutí manažera (velitele) vychází z předpokládaného vývoje situace. Tu lze s určitou pravděpodobností předpovědět. Pro předpověď je známo více prognostických metod. Nelze je však všechny s úspěchem aplikovat do rozhodovacího procesu při řešení úkolů krizových situací (6, s. 33).

Pro rozhodnutí je stanova celá řada metod, většinou je však nutné kombinovat několik metod, abychom dospěli k co nejpresnějšímu výsledku důležitého pro konečné rozhodnutí. Mezi nejznámější a nepoužívanější patří například: metoda váhového hodnocení, metoda křížových interakcí, brainstorming a panelová diskuse, metoda psaní scénářů, metoda mapování souvislostí, metoda modelování, metoda stromů závislosti (pravděpodobnosti, rozhodovací stromy) či metoda delfská. Každá z těchto metod má své výhody i nevýhody, a ne zcela každá je vhodná pro rozhodování se v rámci krizových a mimořádných událostí. Uveďme si alespoň základní specifikaci některých z nich.

Brainstorming

Podstata této techniky je založena na třech základních poznatcích:

1. Čím více nápadů, myšlenek a přístupů, tím spíše nalezneme správné řešení.
2. Skupina dokáže vyprodukovat v krátkém čase podstatně více a především podstatně originálnějších nápadů než to dokáže stejný počet jednotlivců.
3. Naše myšlení potřebuje oddělit tvůrčí fázi myšlení od kritického (21, s. 117).

Tato metoda je začleněna do kategorie metod subjektivních. Při jejím uplatnění jsou známy podmínky ovlivňující prostředí a analýza situace. Tato metoda má dvě fáze. V první fázi se získávají návrhy a ve druhé se vyhodnocují. Má jen pomocný charakter a je vhodná pro první období řešení vzniklé situace. Její výhodnost spočívá v rychlosti operativnosti (6, s. 34-35).

Metoda „Panelové diskuse“

Podstata této metody spočívá v tom, že probíhá otevřená řízená diskuse s cílem dosáhnout jednotného názoru na to, jak mimořádnou nebo krizovou situaci vyřešit. Počet účastníků by neměl přesáhnout 20 osob. Postup přípravy a provedení diskuse zahrnuje:

- určení a formulování předmětu diskuse, její organizaci, přípravu členů procesního týmu,
- vlastní diskusi,
- vyvození závěrů s diskuse a zpracování jejích výsledků,
- stanovení vedoucího a členů (expertů) procesního týmu k přípravě alternativ řešení (6, s. 33).

Obě dvě tyto uvedené metody se užívají zejména v případech, kdy není pro rozhodnutí příliš mnoho času. Zatímco panelová diskuse má 4 fáze, brainstorming má pouze dvě fáze. U obou metod je potřeba zajistit určité zásady jako např. rovnost účastníků diskuse (tj. po dobu diskuse neplatí vztahy nadřízenosti a podřízenosti), apod.

Metoda delfská

Delfská technika má mnoho podob, ale v podstatě spočívá v zaslání série dotazníků, resp. kladení souboru stejných otázek skupině odborníků, kteří je nezávisle na sobě a navzájem neovlivněni zodpovídají. Jejich odpovědi jsou zkompileovány a společně s dalšími požadovanými informacemi jim jsou opět zaslány. Tento cyklus se zpravidla několikrát opakuje, dokud se názory odborníků nesblíží (21, s. 24).

Nevýhodou této metody je především její časová náročnost a často se u ní také dochází k nepřesnostem. Je vhodné ji kombinovat s některou z dalších metod.

Strom významnosti, rozhodovací a pravděpodobnostní strom

Metoda stromu významnosti se využívá k výběru optimálních postupů k dosažení vytyčených cílů z množiny alternativ. Metoda využívá obdobných postupů jako síťové grafy s tím rozdílem, že neidentifikuje kritickou cestu, pouze cestu optimální. Základem této metody je seřazení událostí formou rozvětujícího se stromu významnosti v závislosti na důležitosti. Na vyšších větvích jsou události důležitější, na nižších jsou události základní (6, s. 43).

Rozhodovací a pravděpodobnostní stromy představují jeden z nejvýznamnějších nástrojů rozhodovací analýzy. Představují určitý grafický nástroj zobrazení rozhodovacích procesů.

Metoda „psaní scénářů“

Jedná se o intuitivní proces, který začíná analýzou stávající situace. Skupina nezávislých odborníků nebo vývojový tým se potom pokusí sestavit logický popis toho, co by se mělo odehrát v budoucnosti, přičemž jsou podrobně zkoumány detaily všech alternativních událostí (21, s. 26).

K sestavení scénáře používáme vždy veškeré dostupné informace. Výsledky scénáře se velmi často používají pro metodu modelování.

2.2.4. Krizové plánování

Krizové plánování v České republice je nástrojem krizového řízení a je souhrnem plánovacích činností, procedur a vazeb uskutečňovaných orgány krizového řízení a jimi určenými státními nebo veřejnými institucemi, právníckými nebo podnikajícími osobami k egalizaci cílů a úkolů při zajišťování bezpečnosti státu a jeho obyvatelstva za krizových situací. Krizové plánování se soustřeďuje na proces zpracování, aktualizace a ověřování krizových plánů a dokumentů s nimi souvisejících (6, s.81).

2.3. DOKUMENTACE KRIZOVÉHO PLÁNOVÁNÍ

Dokumentace krizového plánování je souhrnem plánů a dalších dokumentů zpracovaných k realizaci krizových opatření a postupů, které slouží k plnění úkolů při hrozbě vzniku nebo po vzniku krizové situace. Výsledkem plánování je plán, což je psaný dokument, specifikující akce, které musí jednotlivé orgány krizového řízení a právnícké a fyzické osoby uskutečnit (1, s. 53).

Plán označujeme jako krizový až v momentu, kdy vymezuje postup, který minimalizuje či eliminuje možnost vzniku mimořádné či krizové situace nebo v případě, kdy tento postup minimalizuje dobu trvání takovéto situace. Hlavní krizové plány by měly být podloženy i plány podpůrnými, konkrétně plány operačními. Pro úspěšné vypracování kvalitního krizového plánu je zapotřebí mít predikce a analýzy rizik, a to v dostatečném množství i kvalitě.

Dokumentace se dělí na :

- plánovací dokumentaci (slouží k vytvoření předpokladů pro zvládnutí mimořádných a krizových situací, plánování sil, prostředků, zdrojů apod.),
- řídicí dokumentaci (slouží jako podklad k řešení a zvládání mimořádných nebo krizových situací, když nastanou).

Součástí dokumentace krizového plánování jsou i havarijní plány zpracované podle zvláštních předpisů (zákonů, vyhlášek nebo usnesení.) Dokumentace krizového plánování se zpracovává v písemné a elektronické podobě (6, s. 102-103).

2.3.1. Plánovací dokumentace

Krizový plán je souhrnný plánovací dokument, kterým orgány krizového řízení plánují ve své věcné a územní působnosti opatření a postupy pro případ vzniku krizových situací (Usnesení Bezpečnostní rady státu č. 87/2000 Sb.).

Krizové plány podle úrovně řízení bývají:

- Národní krizový plán
- Krizový plán ústředního správního úřadu
- Územní krizový plán (kraje nebo obce s rozšířenou působností) (6, s. 103)

Náležitosti a způsoby zpracování krizových plánů upravuje nařízení vlády č. 462/2000 Sb., ve znění nařízení vlády č. 36/2003 Sb. Podle tohoto nařízení se krizový plán skládá ze základní části a přílohové části. Základní část obsahuje:

- vymezení působnosti, odpovědnosti a úkolů správních úřadů a jiných statutárních orgánů a orgánů samosprávy, jimž zákon ukládá povinnost zpracovat krizový plán s ohledem na charakteristiku území,
- charakteristiku organizace krizového řízení
- výčet a hodnocení možných krizových rizik, jejich dopad na území a činnost orgánů a organizačních složek státu, jejich organizačních celků, právnických nebo podnikajících fyzických osob podílejících se na zajištění krizových opatření v rámci krizového plánování,
- další podklady a zásady potřebné pro používání přílohové části krizového plánu (15, s. 99-100).

Přílohová část krizového plánu musí obsahovat tyto náležitosti (dle Metodiky zpracování krizových plánů dle §15 a §16 nařízení vlády č. 462/2000 Sb., ve znění nařízení vlády č. 36/2003 Sb.):

1. přehled sil a prostředků
2. katalog krizových opatření
3. typové plány
4. operační plány
5. plán nezbytných dodávek

6. plán hospodářské mobilizace
7. plán akceschopnosti
8. plány spojení
9. plán materiálně-technického zabezpečení
10. plán zdravotnického zabezpečení
11. mapy rizik a řešení

2.3.2. Řídící dokumentace

Do řídicí dokumentace spadá plán řešení krizové situace, tzv. „operační plán“.

Operační plán je plánovací dokument, kterým jsou plánovány činnosti při realizaci krizových opatření při bezprostřední hrozbě vzniku konkrétní mimořádné nebo krizové situace a v jejím průběhu. Zpracovává se v době bezprostřední hrozby vzniku takové situace nebo v jejím průběhu v případě, že k řešení mimořádné nebo krizové situace nelze použít schválené krizové plány. Zpracovává se buď aktualizací vhodné části příslušného krizového plánu nebo se vypracovává nový plán s využitím obsahu vhodného typového nebo havarijního plánu (6, s. 108).

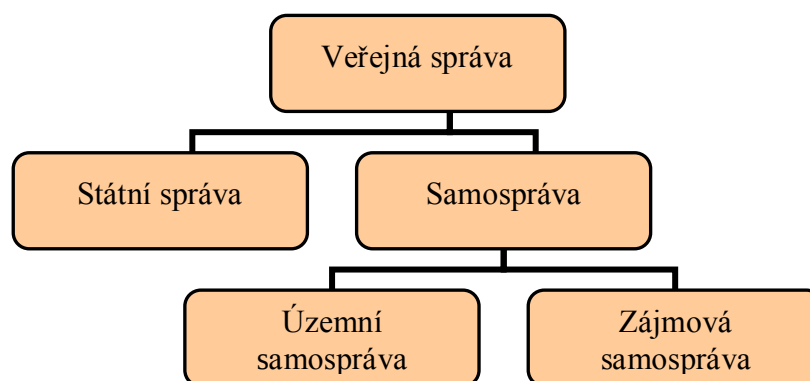
2.4. VEŘEJNÁ SPRÁVA

Veřejná správa bývá charakterizována jako správa veřejných záležitostí ve veřejném zájmu. Tím je dána její nenahraditelná úloha jako specifické společenské činnosti řídicího a organizačního charakteru zaměřené na veřejné záležitosti a determinované veřejným zájmem. Veřejná správa jako organizace je vnímána jako soubor institucí v rámci systému a struktury organizačního uspořádání veřejné správy. Veřejná správa jako organizace se tradičně člení na státní správu a samosprávu (7, s. 47). Veřejná správa má následující obecnou strukturu uvedenou na obr. č. 4.

Státní správa

Státní správa je veřejná správa vykonávaná přímo státem jako realizace jeho výkonné moci zahrnující v sobě jak prvky klasického řízení, tak i regulace. V rámci státní správy stát vykonává veřejnou správu přímo prostřednictvím svých orgánů, které jsou při výkonu státní správy správními úřady (12, s. 34).

Obr.č. 4 – Schéma veřejné správy

Zdroj: STRECKOVÁ, Y., MALÝ, I. a kol.: *Veřejná ekonomie pro školu i praxi*, 1. vyd. Praha; Computer Press, 1998. 214 s. ISBN 80-7226-112-6

Samospráva

Samospráva je způsob řízení určitého celku, kdy daný subjekt o alespoň některých svých záležitostech rozhoduje sám autonomním způsobem. Výhodou samosprávy je, že je blíže spravovanému subjektu než vnější a centrální řízení, a proto by měla být při zabezpečování lokálních či zájmově vymezených záležitostí efektivnější a levnější. Samosprávu lze členit na:

- Územní
- Zájmovou (8, s. 334)

Územní samospráva

Dle ústavní zákon č. 1/1993 Sb. ve znění pozdějších předpisů se Česká republika člení na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky, a kraje, které jsou vyššími územními samosprávnými celky. Obec je vždy součástí vyššího územního samosprávného celku. O věcech samosprávného celku rozhoduje především zastupitelstvo volené občany. Vedle této samosprávné působnosti vykonávají obce a kraje v zákonem stanovených případech státní správu v přenesené působnosti.

Zájmová samospráva

Zájmová samospráva není narozdíl od územní samosprávy v Ústavě České republiky zakotvena.

Zájmová samospráva je reprezentována:

- **profesními komorami s povinným členstvím** – profesní komory jsou zákonem zřízené právnické osoby povinně sdružující osoby určitého povolání. Jsou to veřejnoprávní korporace. Dnes existují například tyto profesní komory: Exekutorská komora, lékařská komora, advokátní komora, stomatologická komora apod.
- **komorami s nepovinným členstvím** – jde o hospodářské komory, které na principu dobrovolnosti sdružují podnikatele. Stát však při vědomí jejich důležitosti upravuje jejich ustavení a vnitřní poměry zákonem. Nyní jsou reprezentanty hospodářských komor s nepovinným členstvím Hospodářská komora se sídlem v Praze a Agrární komora se sídlem v Olomouci.
- **vysokoškolskou samosprávou** – té jsou podrobeni příslušníci akademické obce – akademičtí pracovníci (profesoři, docenti, odborní asistenti, asistenti, lektori, výzkumní a vývojoví pracovníci) a studenti. Akademická obec realizuje svoji vůli prostřednictvím jí ustanovovaných akademických orgánů. Vysokoškolská samospráva se realizuje plně na veřejných vysokých školách (8, s. 339-364).

Významnou složkou právního základu je možnost regulovat svými předpisy chování subjektů podrobených zájmové samosprávě. Každá zájmová samospráva má vlastní majetek a vlastní hospodaření. Základním zdrojem příjmů jsou příspěvky členů s výjimkou vysokých škol, kde jsou příjmem platby za studium, ať již od státu či samotných studentů. Zájmová samospráva jako prvek veřejné správy se vztahuje vždy k osobám, a to především k fyzickým osobám (8, s. 340).

2.4.1. Obce

Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů a tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Obec je právnická osoba v postavení veřejnoprávní korporace, má vlastní majetek, vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících. K zajištění péče o zájmy území a občanů je oprávněna vydávat obecně závazné normativní akty a povinna respektovat a chránit veřejný zájem (12, s. 67).

Východiskem českého obecního zřízení je tzv. smíšený systém, kdy obce vykonávají vedle vlastní působnosti i působnost přenesenou (7, s. 62).

Obce s rozšířenou působností

Obce s rozšířenou působností vznikly jako nový druh obce v přímé návaznosti na zrušení okresních úřadů. V praxi se také někdy nazývají tzv. trojkové obce, aby se odlišily od obcí se základní působností a pověřených obcí. Hlavním účelem obcí s rozšířenou působností je převzetí a výkon veřejné správy v rámci přenesené působnosti, kterou vykonávaly okresní úřady a která nepřešla na jiné správní úřady (6, s. 310).

Určené obce

V rámci krizového řízení se objevuje nový druh obcí, které jsou označeny jako obce určené. Jsou tím míněny obce, které podle zvláštního předpisu¹ určuje Hasičský záchranný sbor kraje. Tyto určené obce mají povinnost rozpracovat jim stanovené úkoly krizového plánování kraje (6, s. 310).

Obecní úřad s rozšířenou působností²

Obecní úřad s rozšířenou působností je pro účel výkonu přenesené působnosti ten obecní úřad, který, vedle základní přenesené působnosti a vedle přenesené působnosti, kterou vykonává jako pověřený obecní úřad, vykonává v rozsahu jemu svěřeném zvláštními zákony přenesenou působnost ve správním obvodu určeném prováděcím právním předpisem (12, s. 68-69).

Působnost při mimořádných událostech

Obecní úřady se v plném rozsahu, který je stanoven zákonem, podílí na provádění záchranných a likvidačních prací na ochranu obyvatelstva, zároveň zajišťují připravenost obce na mimořádné události. V zákoně je avšak stanoveno, že úkoly obecního úřadu obce s rozšířenou působností na úseku prevence a likvidace mimořádných událostí plní Hasičský záchranný sbor kraje. V tomto úseku vzniká velmi obtížná legislativní situace, kdy úkoly které jsou zákonem přiřčeny obci, která za jejich plnění odpovídá, ukládá zákonodárce zpětně vlastnímu orgánu, aniž by přenesení této působnosti na obec zrušil (6, s. 311).

¹ § 15 odst. 4 písm. a) zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení

² obce s rozšířenou působností stanovuje zákon č. 314/2002 Sb. (příloha č. 2)

Bezpečnostní rada obce s rozšířenou působností

Bezpečnostní rada města je koordinační orgán pro přípravu na krizové situace ve správním obvodu obce s rozšířenou působností.

Krizový štáb obce

Krizový štáb je zřizován starostou jako jeho poradní úřad, který slouží pro koordinaci záchranných a likvidačních prací. Jeho činnost se soustřeďuje především na posuzování přiměřenosti opatření a jejich pozastavení, změnu nebo úpravy. Složení krizového štábu je upravováno zvláštním prováděcím předpisem a jeho členy jsou:

1. tajemník krizového štábu, kterým je jmenována osoba, která zastává post tajemníka bezpečnostní rady obce
2. pracovníci obecního úřadu určené obce
3. zástupci složek integrovaného záchranného systému a odborníci na problematiku dotýkající se dané situace (6, s. 316).

2.4.2. Kraje

Kraj je územním společenstvím občanů, které má právo na samosprávu a tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území kraje. Kraj je právnická osoba v postavení veřejnoprávní korporace, má vlastní majetek a vlastní příjmy, vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících. K zajištění péče o zájmy území a občanů je oprávněn vydávat obecně závazné normativní akty a povinen respektovat a chránit veřejný zájem (12, s. 70).

2.5. INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM

Integrovaný záchranný systém je koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a provádění záchranných a likvidačních prací. Není tedy organizací v podobě instituce, ale jen a především vyjádřením pravidel spolupráce mezi jeho složkami (15, s. 105).

2.5.1. Základní pojmy

Mimořádná událost

Mimořádnou událostí se rozumí škodlivé působení sil jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací. Mimořádné události mohou být původu přírodního nebo antropogenního, tj. způsobené člověkem a jeho činností (26, s. 6). Přehled mimořádných událostí je vidět v příloze č. 1.

Záchranné práce

Činnost prováděná k záchraně životů, zdraví a majetku osob nebo k ochraně životního prostředí a vedoucí k přerušení nebo eliminaci příčin vzniku mimořádné události. Jsou to činnosti, které při zásahu složek integrovaného záchranného systému po oznámení vzniku nebo neodvratně se blížící mimořádné události je nutné provést v místě nasazení složek integrovaného záchranného systému nebo v místě předpokládaných účinků mimořádné události bezprostředně a nejpozději v okamžiku, kdy je to možné s ohledem na zdraví a životy zasahujících osob. Za záchranné práce se považují i činnosti, které umožňují vytvoření přiměřených bezpečnostních podmínek pro ochranu zasahujících osob (6, s. 401).

Likvidační práce

Dle zákona 239/2000Sb., o integrovaném záchranném systému, jsou likvidační práce veškeré činnosti k odstranění následků způsobených mimořádnou či krizovou událostí. Následky se rozumí účinky (dopady) působící na osoby, zvířata, věci a životního prostředí.

2.5.2. Složky Integrovaného záchranného systému

Základními složkami integrovaného záchranného systému jsou Hasičský záchranný sbor České republiky, jednotky požární ochrany, zdravotnická záchranná služba a Policie České republiky. **Ostatními složkami** integrovaného záchranného systému jsou vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil, ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory, ostatní záchranné sbory, orgány ochrany veřejného zdraví, havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby, zařízení civilní ochrany, neziskové

organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím. V době krizových stavů jsou ostatní složkou i odborná zdravotnická zařízení na úrovni fakultních nemocnic pro poskytování specializované péče obyvatelstvu (15, s. 106).

Základní složky zajišťují nepřetržitou pohotovost pro příjem ohlášení vzniku mimořádné události, provádějí její vyhodnocení a zajišťují neodkladný zásah na místě samém. Za tímto účelem rozmisťují své síly na celém území České republiky. Ostatní složky poskytují při záchranných nebo likvidačních pracích plánovanou pomoc na vyžádání postupem , stanoveným v §21 zákona 239/2000Sb., o integrovaném záchranném systému (6, s. 241-242).

2.5.3. Dokumentace integrovaného záchranného systému

Dokumentací integrovaného záchranného systému dle zákona o integrovaném systému je:

- a) havarijní plán kraje a vnější havarijní plán,
- b) dohoda o poskytnutí pomoci,
- c) dokumentace o společných záchranných a likvidačních pracích a statistické přehledy,
- d) dokumentace o společných školeních, instruktážích a cvičení složek,
- e) typové činnosti složek při společném zásahu,
- f) územně příslušný poplachový plán nebo poplachový plán integrovaného záchranného systému kraje.

Uvedenou dokumentaci zpracovává a vede Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru či Hasičský záchranný sbor kraje.

2.6. LEGISLATIVA SPOJENÁ S KRIZOVÝM MANAGEMENTEM

Rozsáhlé povodně v roce 1997, které zasáhly téměř 1/3 území našeho státu poukázaly na nedostatečnou právní úpravu integrovaného záchranného systému a oblast krizového řízení chyběla v českém právním systému zcela úplně. Neexistoval zákon, který by upravoval oblast povinností fyzických a právnických osob, dokonce nebyla upravena ani činnost státu a jeho orgánů během záchranných a likvidačních prací.

V roce 1999 předkládá vláda Parlamentu návrh zákona o krizovém řízení a integrovaného záchranného systému, který je následně rozdělen a poté schválen v podobě dvou samostatných zákonů, a to zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, které doplnil třetí ze zákonů krizové legislativy, kterým byl zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy (6, s. 233).

Legislativa týkající se krizového managementu je poměrně složitá a rozsáhlá, především z toho důvodu, že musí vymezovat velké množství pojmů a zabezpečit vysoký počet možných situací ve státě. Pokud bychom měli jmenovat veškeré zákony, nařízení vlády a vyhlášky, které úzce souvisí se systémem krizového řízení, mohlo by být popsáno několik stran pouze jmenováním těchto předpisů. Zaměříme se proto jen na ty základní a prováděcí předpisy, které jsou opravdovým základem pro krizové řízení. Pokud vezmeme v potaz základní předpisy jedná se mimo výše zmiňovaných zákonů také o ústavní zákon č. 110/2000 Sb., o bezpečnosti České republiky. O zbylých základních předpisech bude pojednáno v následujících podkapitolách.

2.6.1. Zákon o krizovém řízení (Krizový zákon)

Tento zákon definuje krizové řízení jako souhrn řídicích činností včetně příslušných orgánů (15, s. 83).

Přesně definuje pojmy krizový stav, krizové řízení, pracoviště krizového řízení či krizová situace. Upřesňuje práva a povinnosti fyzických a právnických osob při přípravě na krizové situace, které nesouvisejí se zajišťováním obrany České republiky před vnějším napadením a při jejich řešení. V zákoně jsou taktéž definovány orgány krizového řízení, včetně jejich úkolů. Jde zejména o to, že musí např. v rámci přípravy na řešení krizových situací zejména:

- Zpracovávat krizový plán
- Zřizovat krizový štáb, eventuálně bezpečnostní rady (15, s. 85).

Zákon se tedy také zabývá zřizováním bezpečnostních rad a řeší jejich financování.

2.6.2. Zákon o integrovaném záchranném systému

Tento zákon určuje složky integrovaného záchranného systému a jejich působnost, stanovuje také pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků a také vymezuje práva a povinnosti fyzických a právnických osob při přípravě na mimořádné události a současně i práva a povinnosti během záchranných a likvidačních prací a při ochraně obyvatelstva. Stejný zákon přináší také definici pojmů jako např. záchranné a likvidační práce či mimořádnou událost. (pozn. Tyto pojmy jsou blíže specifikovány v kapitole 2.5.)

2.6.3. Zákon o hospodářských opatřeních pro krizové stavy

Zákon upravuje problematiku přípravy hospodářských opatření pro stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu, válečný stav a přijetí hospodářských opatření po vyhlášení krizových stavů.

Hospodářským opatřením pro krizové stavy organizační je chápáno materiální nebo finanční opatření přijímané správním úřadem v krizových stavech pro zabezpečení nezbytné dodávky výrobků, prací a služeb, bez níž nelze zajistit překonání krizových stavů.

Všechny přijaté zákony, týkající se krizového řízení, do značné míry usnadnily a zajistily nevyhnutelně nutnou a potřebnou přípravu na krizové situace, případně vytvářejí příhodné podmínky pro řešení nastalých krizových a mimořádných situací.

3. CÍL PRÁCE A HYPOTÉZY

Cílem mé bakalářské práce je zjistit skutečnost jakým způsobem města situovaná v Jižních Čechách zpracovávají své krizové plány, jakým metodám dávají přednost, jak působí orgány krizového řízení v daném městě, jakým způsobem u nich probíhá kontrolní i prováděcí činnost krizového řízení, na jaké skutečnosti poukazuje praxe a zda jsou postupy uváděné v krizových plánech využívány i v praxi během nastalé krizové situace. Další částí práce je pak vymezení legislativy spojené s krizovým řízením a určení jejích nedostatků a problémů.

Hypotézy mé bakalářské práce tedy jsou:

1. Krizové plány měst a obcí jsou zpracovány dle legislativních norem, ale v praxi nejsou zcela využívány.
2. Praxe krizového řízení poukazuje na nedostatečné využívání metod krizového managementu.
3. Města a obce spravují, kontrolují a aktualizují své krizové plány pomocí outsourcingové společnosti.
4. Legislativa týkající se krizového řízení nemá dostatečně vymezeny veškeré potřebné pojmy, působnosti orgánů a práva a povinnosti.

4. METODIKA

Aby mohl být naplněn cíl této bakalářské práce, a aby mohly být potvrzeny či vyvráceny výše stanovené hypotézy, je zapotřebí stanovit metodický postup celé práce.

Metodický postup tedy je:

1. Analýza odborné literatury a legislativy spojené s krizovým managementem a vymezení důležitých pojmů tématu (literární přehled).
2. Sestavení dotazníku pro vybrané obce a obce s rozšířenou působností. Případně příprava otázek na strukturované interview pro společnost, zabývající se tvorbou krizových plánů, případně pro zaměstnance obcí, kteří krizový plán vytvářeli.
3. Charakteristika vybraných obcí a obcí s rozšířenou působností.
4. Zpracování obsahové analýzy z dotazníků a interview a potvrzení či vyvrácení hypotéz.
5. Vytvoření návrhu případných změn směřujících ke zlepšení využití metod krizového řízení.

Literatura, která se týkala krizového managementu, byla dostupná, nejen ve fakultní knihovně, ale i v regionálních knihovnách, ke kterým mám přístup, a kde se vyskytovala většina knih, ze kterých jsem čerpala informace spojené s krizovým managementem ve veřejné správě. Veškerá literatura týkající se krizového managementu si byla v mnohých případech velmi podobná. Zabývala se vždy vymezením krizového řízení a krizového plánování, většinou se také objevila část o legislativě spojené s krizovým řízením.

Dotazník byl sestaven v elektronické podobě pomocí GoogleDocs a byl vytvořen ve dvou verzích. První verze byla určena pro obce, které vlastní krizový plán a obsahovala 15 uzavřených otázek s možností výběru a 12 otevřených otázek. Druhý dotazník byl pak určen pro ty obce, které krizový plán nevlastní a obsahoval 5 uzavřených otázek z možností výběru a 8 otevřených otázek. Oba dotazníky jsou k nahlédnutí v příloze č.2 a 3. Odkaz na elektronické dotazníky byl rozeslán pomocí emailů všem obcím v Jihočeském kraji, na které byl dostupný elektronický kontakt, a to vždy konkrétním osobám příslušným a co nejbližše postaveným k oblasti krizového řízení – tedy pracovníci odborů krizového řízení, tajemníci, starostové. V Jihočeském kraji se nachází 623 obcí, elektronický kontakt byl však nalezen jen na 487 obcí. Dalších 128 emailových adres bylo neplatných či

nefunkčních, a to i přesto, že je obce většinou uvádějí na svých internetových stránkách či prezentacích. Základní soubor výzkumu proto tvořilo 359 obcí, z toho 17 obcí s rozšířenou působností (pro krizové účely tzv. obcí určených). Sběr dat probíhal v období od 10.3.2010 do 10.4.2010. Na dotazník č.1, který vyplňovaly obce vlastníci krizový plán, odpovědělo 14 obcí a dotazník č.2, určený pro obce bez krizového plánu, vyplnilo 78 obcí. Ze všech 92 vyplněných dotazníků bylo jeden 20 z obcí se statutem města, tudíž se výzkum zabýval i malými obcemi. Po ukončení dotazníkového šetření a následném zpracování jeho dat, došlo ještě k dodatečnému strukturovanému interview s některými vybranými pracovníky krizového řízení, kteří se podíleli na tvorbě krizových plánů, především z důvodu získání bližších informací o používaných metodách krizového řízení a problémech spojených s praxí.

5. CHARAKTERISTIKA OBCÍ A OBCÍ S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ V JIHOČESKÉM KRAJI

V Jihočeském kraji se nachází 623 obcí, a to v 17 správních obvodech obcí s rozšířenou působností a 54 z nich nese statut města. 39 % obcí jsou obce do 200 obyvatel. Tyto malé obce mají velmi omezené finanční prostředky, což je velkým handicapem při realizaci řady projektů, zaměřených nejen na krizové řízení.

Podnebí Jihočeského kraje je střeoevropské, avšak nese proměnlivý charakter. Průměrný úhrn srážek je téměř totožný s průměrem České republiky. Velký význam pro krizové řízení znamená vodní soustava, která je na území Jihočeského kraje poměrně rozlehlá. Pramení zde Vltava a jejími přítoky nacházejícími se na území kraje jsou Malše (s přítokem Stropnice), Lužnice (s přítokem Nežárky) a Otava (s přítokem Volyňkou a Blaníci). Navíc má Jihočeský kraj také velmi rozlehlou rybníční síť, obzvláště na Třeboňsku a Českobudějovicku. K vodním soustavám je třeba také zmínit přehrady Lipno, Orlík, Římov a Hněvkovice. Další geografické údaje správních obvodů obcí s rozšířenou působností (ORP) jsou uvedeny v tab. č. 2.

Tab.č.2: Vybrané geografické údaje ORP k 1.1: 2009

Správní obvod ORP	Rozloha v km ²	Počet obyvatel	Počet obyvatel sídla ORP	Počet obcí	Z toho: se statutem města
Blatná	279	13 913	6 755	26	2
České Budějovice	924	153 269	94 936	79	6
Český Krumlov	1 130	41 762	13 650	31	4
Dačice	472	19 985	7 837	23	2
Jindřichův Hradec	933	47 934	22 457	58	7
Kaplice	485	19 754	7 393	15	2
Milevsko	385	18 822	9 128	26	1
Písek	742	51 728	29 972	49	4
Prachovice	840	33 795	11 686	44	5
Soběslav	324	22 155	7 285	31	2

Strakonice	574	45 446	23 278	69	2
Tábor	1 002	80 623	35 593	79	6
Trhové Sviny	452	18 148	4 871	16	3
Třeboň	538	25 379	8 782	25	4
Týn nad Vltavou	262	14 167	8 528	14	1
Vimperk	535	17 753	7 863	21	1
Bosňany	179	11 695	7 025	17	2
Jihočeský kraj	10 057	636 328		623	54

Zdroj: ČSÚ

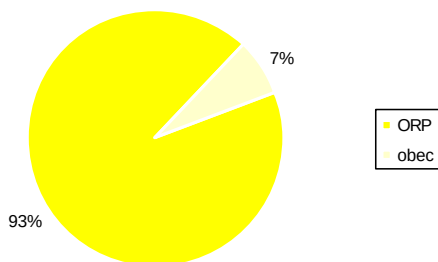
6. VLASTNÍ PRÁCE

Výzkumný soubor činí 92 obcí Jihočeského kraje, konkrétněji tedy 14 obcí, které vlastní krizový plán a 78 obcí, které krizový plán nevlastní. Z důvodu rozčlenění obcí na dva druhy (vlastníci a nevlastníci krizový plán) je i samotná vlastní práce rozdělena do více částí. První část pojednává o výsledcích výzkumu v oblasti obcí, které krizový plán mají, druhá část v oblasti obcí, které krizový plán nemají a třetí část, která se věnuje analýze legislativy zaměřenou na vymezení jejích nedostatků a problémových částí.

6.1. OBCE S KRIZOVÝM PLÁNEM

Obce s rozšířenou působností (v krizovém řízení tzv. určené obce) jsou dle zákona č. 240/2000 Sb. povinny rozpracovat úkoly krizového plánu kraje pro podmínky svého správního obvodu. Ostatní obce si mohou zpracovat své vlastní krizové plány, ale zákon jim tuto povinnost neudává, proto se jedná v rámci České republiky většinou o velmi výjimečné a ojedinělé případy. Během svého výzkumu jsem se setkala pouze s jednou obcí, která má zpracovaný krizový plán, ačkoli jej vlastnit nemusí. Procentuelní složení podílů obcí a obcí s rozšířenou působností s krizovým plánem na celkovém množství zkoumaného souboru je vidět v grafu č. 1.

Graf č. 1: Obce a ORP vlastníci krizový plán

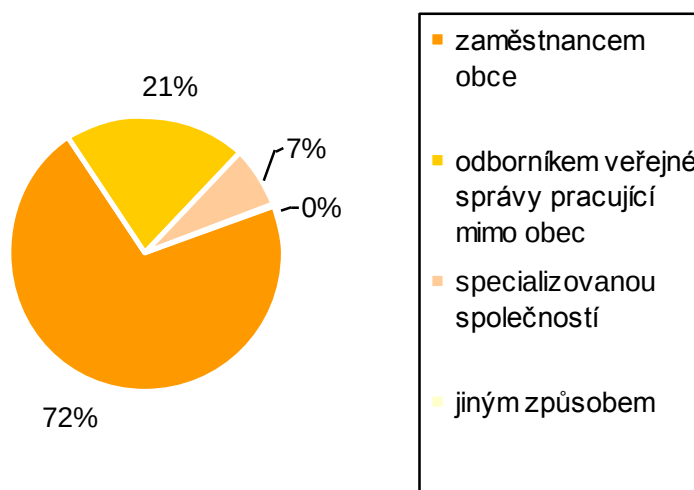
Zdroj: Autor

6.1.1. Tvorba krizových plánů

Další zkoumanou otázkou byl vznik krizových plánů, zda byl vypracován zaměstnancem obce, odborníkem z oblasti veřejné správy pracujícím mimo obec, vypracován najatou specializovanou společností či jiným způsobem. U deseti obcí byl krizový plán vypracován zaměstnancem obce, u tří odborníkem z oblasti veřejné správy pracujícím mimo obec a pouze u jednoho případu došlo k vypracování specializovanou

společností. Znázornění četností je v grafu č. 2. Důvody, proč je nejčastěji krizový plán vytvářen zaměstnancem obce jsou prosté a uvádějí je v dotaznících i obce samotné. Většinou se jedná o finanční náklady účtované specializovanými společnostmi, které připadají obcím neúměrně vysoké. Také se domnívají, že nabídka specializovaných společností je příliš malá. V některých případech jsou obce toho názoru, že vynakládají vysoké náklady na fungování oddělení krizových řízení a jejich pracovníků, a tudíž předpokládají, že tvorba krizového plánu spadá do pracovní náplně zaměstnanců krizového řízení obce.

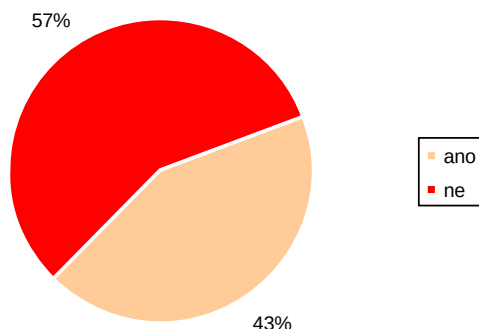
Graf č. 2: Způsob vzniku krizových plánů

Zdroj: Autor

Co se týká otázky záměru dalšího rozšíření dokumentace krizového řízení jsou odpovědi vcelku vyrovnané – 8 obcí neuvažuje a 6 obcí uvažuje o dalším rozšíření dokumentace. Četnosti odpovědí jsou zaznamenány v grafu č. 3. Obce, které neuvažují o rozšíření dokumentace se shodují na názoru, že pro praxi nejsou třeba objemné nepoužitelné materiály, které je někdy nutno zpracovávat, třeba i dle pokynů krajského úřadu. Avšak tyto obce sdílí názor, že veškeré potřebné materiály mají zpracované, tudíž není potřeba přidávat další. Naopak obce, které zvažují další rozšíření dokumentace, uvádějí, že krizový plán je potřeba rozšiřovat a obměňovat neustále na základě získaných zkušeností z praxe.

Graf č. 3: Záměr obcí o rozšíření dokumentace krizového řízení

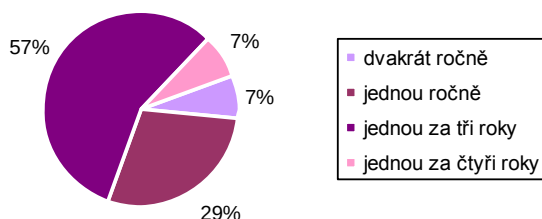
Zdroj: Autor

Na základě dodatečných interview s některými pracovníky krizového řízení, kteří se podíleli na tvorbě krizového plánu své obce, lze říci, že nejčastější využívaná metoda rozhodovacího procesu při tvorbě krizového plánu obce je brainstorming a delfská metoda v případě obcí. V případě specializovaných společností jde většinou o metodu psaní scénářů a rozhodovací a pravděpodobnostní stromy.

6.1.2. Správa krizových plánů

Za veškerou správu krizového plánu považují obce aktualizace, případně ve dvou případech ještě kontrolu. Správa tedy probíhá tak, že se zkontrolují data a aktualizují se a předají se ke schválení bezpečnostní radě obce. Dle nařízení vlády č. 467/2000 Sb. je nutné aktualizovat krizový plán minimálně jednou za tři roky, což odpovídá i největšímu počtu odpovědí obcí. Čtyři obce aktualizují svůj krizový plán minimálně jednou ročně, jedna obec dokonce dvakrát ročně. Pouze jedna obec nesplňuje nařízení vlády a aktualizuje svůj krizový plán jednou za čtyři roky. Procentuální vyjádření aktualizací krizových plánů je znázorněno v grafu č. 4.

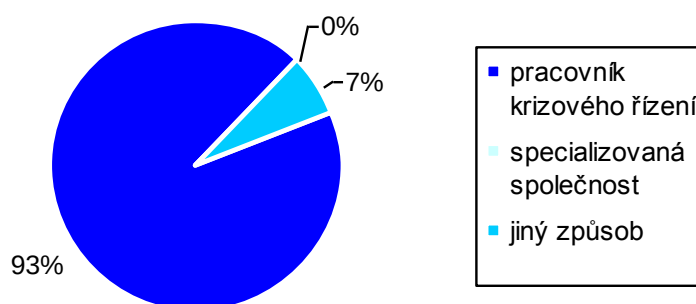
Graf č. 4: Jak často jsou krizové plány aktualizovány

Zdroj: Autor

Aktualizace krizových plánů provádí ve 13 případech sám pracovník krizového řízení obce a jen u jedné obce je krizový plán aktualizován a spravován jiným způsobem, který však bohužel neuvedla a ani se mi jej dodatečně nepodařilo zjistit. Znázornění je vidět na grafu č. 5.

Graf č. 5: Kdo provádí aktualizace krizového plánu

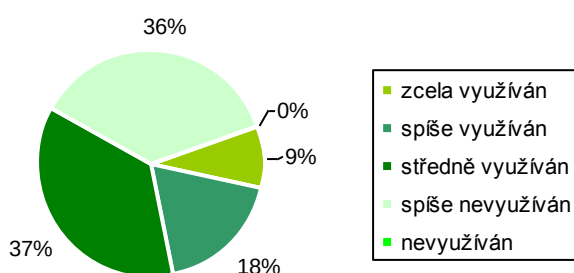

Zdroj: Autor

6.1.3. Využití krizových plánů

Další část dotazníku byla věnována využití krizových plánů v praxi. Jedenáct obcí uvádí, že během posledních deseti let u nich nastala krizová či mimořádná situace a čtyři z nich připouští, že u nich nastala i krizová či mimořádná situace, která nebyla zajištěna krizovým plánem. Další část se zabývala pohledem obcí na využití jejich krizového plánu při nastalé mimořádné či krizové situaci. Nejvíce odpovědi zaznamenaly možnosti spíše nevyužíván a středně využíván, každou tuto možnost zvolili čtyři obce. Jedna obec se domnívá, že je jejich krizový plán zcela využíván a dvě obce tvrdí, že je spíše využíván. Znázornění tohoto problému je v grafu č. 6.

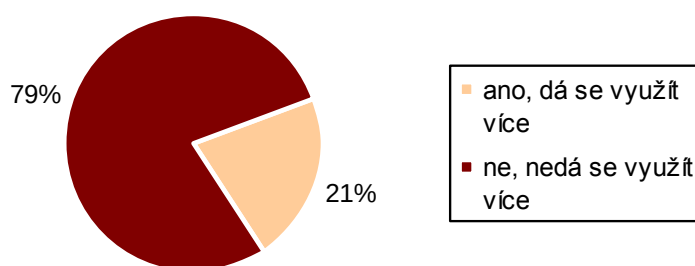
Graf č. 6: Využití krizového plánu během nastalé krizové či mimořádné situace

Zdroj: Autor

Výzkum se zabýval také otázkou, zda jsou krizové plány využívány i v případě, že se některá k z mimořádných či krizových situací opakuje. Pět obcí v této otázce přiznává, že krizový plán není u opakujících se mimořádných či krizových situacích použit. Co se týká využití krizového plánu mimo nastalé krizové a mimořádné situace je u všech obcí totožné. Slouží pro práci krizového manažera, pro jednání Bezpečnostní rady či Krizového štábu obce. Obecně se tedy využívají veškeré obsažené informace. Většina obcí si však nemyslí, že by bylo možné využívat krizový plán více než dosud (viz. Graf č. 7).

Graf č. 7: Možnost většího využití krizového plánu obce

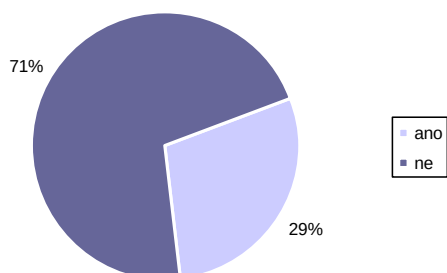

Zdroj: Autor

6.1.4. Využití metod řízení a krizového řízení

Pouze 4 obce z výzkumného souboru mají zřízen odbor či oddělení zabývající se čistě problematikou krizového řízení a zaměstnán je v něm většinou jeden až dva pracovníci. Ostatní obce odbor krizového řízení zřízen nemají, avšak ve všech případech by jej uvítali, případně jej považují za usnadnění. Mnohdy se totiž stává, že jeden pracovník zastává práci několika odborů najednou. Grafické znázornění existence odborů krizového řízení je v grafu č. 8.

Graf č. 8: Existence odborů krizového řízení u výzkumného souboru

Zdroj: Autor

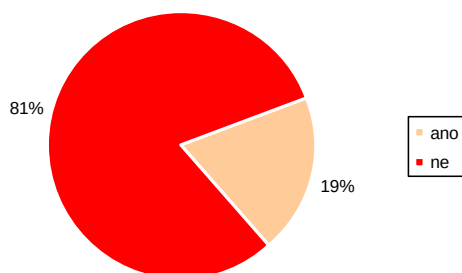
Šest obcí přiznává, že se během jejich praxe v krizovém řízení vyskytl problém se základními funkcemi řízení (např. vedení lidí, výběr pracovníků krizového štábu, aj.). Další problematikou, kterou se výzkum zabýval, byla otázka využívání některých ze školení krizového řízení. Čtyři obce (s rozšířenou působností) nevyužívají žádná školení krizového řízení, většinou kvůli finančním hlediskům, případně tyto školení nepovažují za nezbytné k vykonávání krizového řízení. Ostatní obce školení využívají, minimálně tedy odborné způsobilosti, které jim ukládá zákon. Všech zbylých deset obcí považuje tyto školení za vhodný doplněk krizového řízení, především z důvodů informovanosti v oboru a prohlubování znalostí a dovedností.

6.2. OBCE NEVLASTNÍ KRIZOVÝ PLÁN

Výzkumným souborem obcí, které nevlastní krizový plán, bylo 78 obcí, jež vyplnily dotazník. U obcí bez krizového plánu byly především zkoumány důvody, proč nevlastní krizový plán a zda o jeho zřízení uvažují. Výzkum byl také zaměřen na typové plány krizového řízení (povodňové, plány evakuace, aj.) – jaké plány obec vlastní a jak tyto plány vznikly. Obce byly taktéž dotázány na výhody a nevýhody krizových plánů z pohledu praxe.

Většina menších obcí v České republice krizový plán nevlastní, především z toho důvodu, že jim to žádný zákon neukládá. Samotné obce se domnívají, že jejich rozloha a počet obyvatel si nevyžaduje samotné vypracování krizového plánu. Převládá také názor, že většině obcí nehrozí téměř žádné nebezpečí a veškeré krizové situace jsou řešeny operativně bez krizového plánu. 63 obcí také uvedlo, že neuvažují o pořízení krizového plánu, většinou opět z důvodu, že se jedná o příliš malou obec, případně nepovažují mimořádné a krizové situace za reálné v dané obci. Naopak zbylých 15 obcí přiznává, že by existenci krizového plánu v obci uvítali, jelikož si uvědomují narůstající počet krizových situací. Grafické zhodnocení záměru pořídit si krizový plán je v grafu č. 9.

Graf č. 9: Záměr obcí na pořízení krizových plánů

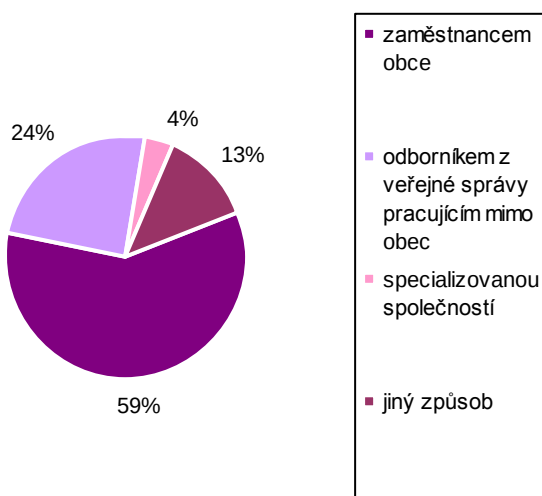

Zdroj: Autor

6.2.1. Typové plány a jejich vznik

Typové plány vlastní dle provedeného výzkumu 67 obcí, zbylých 11 obcí nevlastní žádný typový plán krizového řízení. Všechny 67 obcí má zpracovaný povodňový plán, u většiny také nalezneme požární plán a plán evakuace. Některé obce také uvádějí, že vlastní plány ukrytí a evakuace z dob civilní obrany. Ve valné většině případů vznikly tyto typové plány vypracováním zaměstnancem obce – 46 obcí. Všechny případy vzniku typových plánů jsou graficky znázorněny v grafu č. 10.

Graf č. 10: Vznik typových plánů obcí

Zdroj: Autor

Výhody a nevýhody krizových plánů

Obce chápou jako velké výhody existence krizových plánů v obci především jako zastřešení a ucelení toku informací, možnost práce s připravenými daty, lépe rozdělené kompetence a eliminace chybných rozhodnutí. Mezi velké nevýhody obce řadí především velkou finanční náročnost a vysoký stupeň administrace.

6.3. NEDOSTATKY LEGISLATIVY SPOJENÉ S KRIZOVÝM ŘÍZENÍM VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ

Legislativa krizového řízení existuje v České republice v podobě několika úzce provázaných zákonů a předpisů. Odborníci, ani široká veřejnost, se neshodují na jejím hodnocení. Nesouladů v zákonech krizového řízení nalezneme hned několik, zpravidla především proto, že se při jejich tvorbě ne zcela dbalo na praktickou stranu krizového

řízení. Každopádně lze vymezit několik zásadních problematických částí těchto právních předpisů.

Prvním a velmi diskutovaným problémem je nesoulad zákonů č. 239/2000 Sb. a 240/2000 Sb. Tyto zákony totiž udávají, že byla svěřena pravomoc k zajištění připravenosti na řešení mimořádných a krizových situací orgánům krajů a zároveň byly tyto úkoly přeneseny na hasičské záchranné sbory krajů.

Dalším nesouladem legislativy a praxe je §21, odst. 2 b) zákona č. 240/2000 Sb., kde obce s rozšířenou působností nemají jasně stanoveno, že mohou jejich orgány (tj. starosta, rada obce, zastupitelstvo atd.) ukládat úkoly k řešení krizových situací ostatním obcím ve svém správním obvodu.

Základním problémem, na který poukazují i sami obce je, že krizový zákon řeší pouze krizové situace nevojenského charakteru. Nejasné jsou proto kompetence starostů mimo mírový stav. Samy obce také upozorňují na poměrně velkou administrativní náročnost.

Osobně také vidím problém v nedostatečné informovanosti obyvatelstva i menších obcí. Malé obce využívají školení krizového řízení jen zřídka a krizové plány větších obcí většinou nejsou veřejně přístupné.

Z velké většiny je legislativa dostačující a poskytuje dobré podmínky na přípravu i řešení nastalých krizových a mimořádných situací. Problémy a nedostatky však skýtá téměř každá legislativa, a proto již nyní probíhá novelizace zákona č. 240/2000 Sb., jelikož se zástupci krajů shodli na zásadních systémových připomínkách. Bylo tedy vypracováno 78 připomínek, z toho 26 zásadních a tyto připomínky budou předány do vnějšího mezirezortního připomínkového řízení.

7. ZÁVĚR

Krizové řízení ve veřejné správě jsem pokládala za zcela samozřejmé a běžné až do doby, než jsem se jím začala blíže zabývat v rámci své bakalářské práce. K opačnému mínění mě dovedl až samotný provedený výzkum, který poodkryl problémy Jihočeského kraje v oblasti současného krizového řízení poměrně ve značné míře.

Co se týče potvrzení či vyvrácení stanovených hypotéz, výsledky jsou následující.

Krizové plány měst a obcí jsou zcela určitě zpracovány podle legislativních norem, avšak krizový plán vlastní téměř výlučně jen ty obce, kterým to ukládá zákon. Během nastalých krizových a mimořádných situací jsou využívány, avšak dle výsledků výzkumu se domnívám, že jsou jisté rezervy ve využívání krizových plánů mimo nastalé krizové a mimořádné situace, zejména k účelům zpracování dat a přenositelnosti těchto informací do jiných oblastí veřejné správy. Výzkum vykazuje, že 73 % obcí s krizovým plánem se domnívá, že by bylo možné využívat krizový plán více než v současné době. Hypotéza č. 1 je tedy spíše potvrzena.

Skutečnost, že jen necelých 30 % zkoumaného souboru vlastní odbor zabývající se výlučně krizovým řízením, je jasným důkazem špatného přístupu ke krizovému řízení. Menší obce nevyužívají specializovaná školení. Větší obce si nepořizují specializovaný software na krizové řízení, jelikož nemají dostatečně proškolené pracovníky. Samy obce přiznávají, že se v jejich praxi krizového řízení objevují problémy se základními funkcemi managementu. Proto si myslím, že výčtem těchto skutečností je možno potvrdit i hypotézu č. 2.

Hypotéza č. 3 byla jasně vyvrácena. Existuje opravdu málo obcí, které využívají služeb specializovaných společností, jež nabízejí služby jako je tvorba, správa a kontrola krizových plánů.

Po analýze a výčtu nejdůležitějších problémů legislativy v části 6.3. se domnívám, že hypotézu č. 4 je také možno potvrdit, ačkoli jak již bylo zmíněno výše, pro rok 2010 je připravována novela krizového zákona, která by měla současné problémy zcela vyřešit.

Tvorba krizových plánů na území Jihočeského kraje není tedy výlučně nesprávná, avšak základní problém leží v obcích samotných. U malých obcí je to dle mého názoru nedostatečná informovanost a nedostatek finančních prostředků, u větších obcí a obcí s rozšířenou působností bude problémem většinou neochota se učit novým věcem, případně nedokonalosti českých právních předpisů.

8. SUMMARY

Topic of my bachelor thesis is Crisis Management in Public Administration – emergency plans of cities of South Bohemia. Theory of Crisis Management is in the Czech Republic a relatively new discipline and therefore it is still early in its development.

Purpose of my work does not attempt to become familiar with a list of all potential risks and crisis situations, which could in the region, occur. This work should be particularly focused on the use of methods of crisis management. Another part of my thesis would be to clarify issues related legislation in crisis management in public administration.

Hypothesis of my bachelor work are therefore:

1. Emergency plans of cities and municipalities are processed according to legal standards, but in practise are not fully utilized.
2. The practise of crisis management refers to inadequate use of methods of crisis management.
3. Cities a municipalities manager, checks and updates its crisis assistance plan by outsourcing company.
4. Legislation relating to crisis management is not adequately defined all the necessary concepts, scope of authority and the rights and the obligations.

The research carried out showed that hypotheses No. 1, 2 and 4 were confirmed and only hypothesis No. 3 was disproved by research.

Crisis management in the South Bohemia region id therefore not only inaccurate, but the basic problem lies in the municipalities themselves. In small communities, it is my opinion, lack of awareness and lack of funds. For major towns and municipalities with extended competence is a problem usually unwilling to learn new things or imperfections of the Czech legislation.

Key words: methods of crisis management, cities and municipalities, legislation of crisis management

9. POUŽITÁ LITERATURA

1. ANTUŠÁK, Emil. KOPECKÝ, Zdeněk: *Úvod do teorie krizového managementu I*, Praha: Nakladatelství Oeconomica, 2003. 98 s. ISBN 80-245-0548-7.
2. ČAMROVÁ, Lenka; JÍLKOVÁ, Jiřina a kol.: *Povodňové škody a nástroje k jejich snížení*, Praha: IEEP při FNH VŠE v Praze, 2006. 420 s. ISBN 80-86684-35-0.
3. DONNELLY, H. James; GIBSON, L. James; IVANCHEVICH, M. John: *Management*, Praha: Grada, 1997. 821 s. ISBN 80-7169-422-3.
4. DRUCKER, P.F.: *To nejdůležitější z Druckera v jednom svazku*. Praha: Management Press, 2002. 299 s. ISBN 80-7261-066-X
5. FOTR, Jiří; DĚDINA, Jiří; HRŮZOVÁ, Helena: *Manažerské rozhodování*, Praha: Ekopress, s.r.o., 2000. 234 s. ISBN 80-86119-20-3.
6. HORÁK, Rudolf; KRČ, Miroslav; ONDRUŠ, Radek; DANIELOVÁ, Lenka: *Průvodce krizovým řízením pro veřejnou správu*,. Praha: Linde Praha, a.s., 2004. 408 s. ISBN 80-7201-471-4.
7. KADEČKA, Stanislav; ONDRUŠ, Radek; PRŮCHA, Petr: *Základy správního práva pro ekonomy*, Brno: Masarykova univerzita, 2003. 220 s. ISBN 80-210-3050-X.
8. KOUDELKA, Zdeněk: *Samospráva*, Praha: Linde Praha, a. s., 2007. 399 s. ISBN 978-80-7201-665-5
9. KOUDELKA, Zdeněk: *Obce a kraje podle reformy veřejné správy v roce 2001*, Praha: Linde Praha, a.s, 2001. 426 s. ISBN 80-7201-272-X.
10. KOUDELKA, Zdeněk; ONDRUŠ, Radek; PRŮCHA, Petr: *Zákon o obcích – komentář*, Praha: Linde Praha, a.s., 2002. 314 s. ISBN 80-7201-326-2.
11. MILGROM, Paul; ROBERTS, John: *Modely rozhodování v ekonomii a managementu*, Praha: Grada Publishing, 1997. 821 s. ISBN 80-7169-411-8.
12. ONDRUŠ, Radek: *Správní právo*, Brno: Masarykova univerzita, 2005. 254 s. ISBN 80-210-3857-8.
13. RAIS, Roman: *Specifika krizového managementu*, Ostrava: Key publishing s.r.o, 2007. 92 s. ISBN 987-80-86575-31-5.
14. RAIS, Karel; DOSKOČIL, Radek: *Risk management*, Brno: CERM s.r.o., 2007. 152 s. ISBN 978-80-214-3510-0.
15. REKTOŘÍK, Jaroslav. *Krizový management ve veřejné správě. Teorie a praxe*, Praha: Ekopress. 2004. 249 s. ISBN 80-86119-83-1.

16. REKTOŘÍK, Jaroslav: *Ekonomika veřejného sektoru*, Brno: Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta, 2004. 127 s. ISBN 80-210-3330-4.
17. REKTOŘÍK, Jaroslav; ŠELEŠOVSKÝ, Jan; VILÁŠEK, Josef a kol.: *Krizové řízení ve veřejné správě a bezpečnost obyvatel*, Brno: Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta, 2006. 64 s. ISBN 80-210-3934-5.
18. ROLÍNEK, Ladislav: Studijní materiály k předmětu Management I. EF JČU, 2007.
19. ROUDNÝ, Radim; LINHART, Petr: *Krizový management I*, Pardubice: Univerzita Pardubice, 2004. 97 s. ISBN 80-7194-674-5.
20. SMEJKAL, Vladimír; RAIS, Karel: *Řízení rizik*, Praha: Grada Publishing a.s., 2003. 272 s. ISBN 80-247-0198-7.
21. ŠULEŘ, Oldřich: *Manažerské techniky*, Olomouc: Rubico, 1997. 213 s. ISBN 80-85839-19-9.
22. ŠULEŘ, Oldřich: *Manažerské techniky II*, Olomouc: Rubico, 1997. 225 s. ISBN 80-85839-06-7.
23. TICHÝ, Milík. *Ovládání rizika*. Praha: C. H. Beck, 2006. 432 s. ISBN 80-7179-415-5.
24. VODÁČEK, Leo; VODÁČKOVÁ, Olga: *Management. Teorie a praxe pro 90. léta*, Praha: Management Press, 1996. 250 s. ISBN 80-85943-19-0.
25. VYSUŠIL, Jiří: *Základy managementu*, Praha: HZ Praha, 1996. 302 s. ISBN 80-86009-00-9.

Internetové zdroje

26. MARÁDOVÁ, Eva: *Ochrana člověka za mimořádných událostí*, [online]. 2007. [cit. prosinec 2009]. Dostupný z:
<<http://www.viod.cz/editor/assets/download/publikace/OMU.pdf>>
27. *Správní obvody obcí s rozšířenou působností*, [online]. 2009. [cit. březen 2010]. Dostupný z: <http://www.risy.cz/obce_s_rozsirenou_pusobnosti_jihocesky_kraj>
28. *Základní charakteristika Jihočeského kraje*, [online]. 2005. [cit. březen 2010]. Dostupný z: <http://partnerstvi.kraj-jihocesky.cz/storage/1205229740_sb_soc-eko-prof_01_zakl-charakt-jk.pdf>

Legislativa:

1. Zákon 239/2000Sb., o integrovaném záchranném systému
2. Zákon 240/2000Sb., o krizovém řízení.

3. Zákon 241/2000Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy.
4. ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
5. zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.
6. zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů
7. zákon č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, ve znění pozdějších předpisů.
8. Bezpečnostní strategie ČR, AVIS 1999, Praha.
9. Bezpečnostní strategie ČR -2001.
10. Usnesení Bezpečnostní rady státu č. 87/2000 Sb., k obecným zásadám krizového plánování ČR.
11. Metodika zpracování krizových plánů dle §15 a §16 nařízení vlády č. 462/2000 Sb., ve znění nařízení vlády č. 36/2003 Sb.

PŘÍLOHY

Příloha č. 1 - Druhy mimořádných událostí

Mimořádné události		
Živelní pohromy	Havárie s únikem nebezpečných látek	Ostatní události
Záplavy a povodně, záplavy vzniklé rozrušením vodních děl (hráze rybníků, přehrad, apod.), táním sněhu	Havárie v chemickém provozu	Teroristický čin
Vichřice, sněhové a námrazové kalamity, orkán, tornádo	Výbuchy plynovzdušných směsí	Anonymní oznámení o uložení bomby
Sesuvy půdy a svahové pohyby, zemětřesení, sopečný výbuch	Radiační havárie	Nebezpečná zásilka, podezřelé zavazadlo
Extrémní chlad a teplo, pád meteoritu	Ropné havárie	Epidemie nakažlivých nemocí lidí a zvířat (např. salmonelóza, prasečí mor, ptačí chřipka)
Velké lesní požáry		Rozsáhlé dopravní havárie (hromadné autohavárie, velká železniční neštěstí, letecké katastrofy)

Zdroj: MARÁDOVÁ, E.: Ochrana člověka za mimořádných událostí, s. 6. (dostupné na <http://www.viod.cz/editor/assets/download/publikace/OMU.pdf>)

Krizové plány měst Jihočeského kraje

Zvolili jste variantu, že vaše obec nevlastní krizový plán. Veškeré informace, které budou výsledkem tohoto výzkumu budou zveřejněny v rámci mé bakalářské práce. Dotazník je anonymní, vyplňujete pouze název obce, aby mohly být informace zpracovatelné. Pokud by Vás či vaši obec zajímaly výsledky tohoto výzkumu, vyplňte prosím poslední dvě otázky v dotazníku.

Dotazník má 5 uzavřených otázek s možností výběru a 8 otevřených otázek, kde vyplníte svou odpověď či názor. Otázky označené hvězdičkou jsou povinné. Dotazník je vcelku časově nenáročný, zabere cca 5 -10 minut.

U některých otázek s variantou možností naleznete také kolonku "Other", kterou použijte, pokud žádná z nabízených možností nevyhovuje. Po vyplnění všech polí je zapotřebí stisknout tlačítko "Submit" pro vložení dat do systému.

V případě nejasností, dotazů či námětů mě prosím kontaktujte na smithandmayer@gmail.com.

Předem mockrát děkuji za vyplnění dotazníku, který mi velmi pomůže v dokončení výzkumu mé bakalářské práce na téma Krizový management ve veřejné správě - Krizové plány měst Jihočeského kraje.

* Required

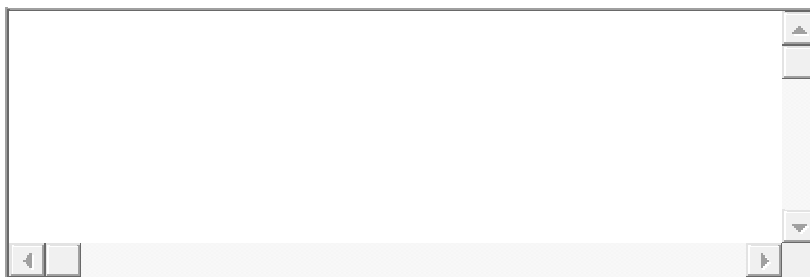
Název obce: *

Z jakého důvodu nevlastní vaše obec krizový plán? *

Zvažujete pořízení krizového plánu obce? *

- ☐ Ano
- ☐ Ne

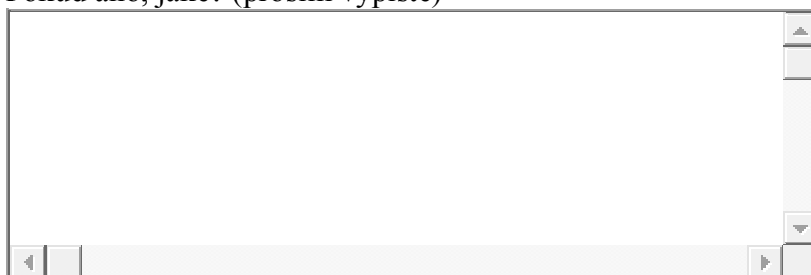
Proč? *

Vlastní vaše obec alespoň některý z typových plánů (povodňový plán, plán evakuace, havarijní plán, atd.) *

- ☐ Ano
- ☐ Ne

Pokud ano, jaké? (prosím vypište)

Tyto typové plány vznikly vypracováním:

- ☐ zaměstnancem obce
- ☐ odborníkem z oblasti veřejné správy, avšak pracujícím mimo obec
- ☐ zaměstnancem soukromého sektoru (najatá specializovaná společnost)
- ☐ Other:

Pokud jste vybrali možnost "specializovaná společnost", uveďte prosím její název: (pokud je možno jej uvést)

Jaké jsou podle vás hlavní výhody a nevýhody existence krizových plánů obcí? * Prosím

vypište:

Jak byste hodnotil/a legislativu spojenou s krizovým řízením v ČR? *

1 2 3 4 5 6 7

Výborná, plně dostačující ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Zcela nedostačující

Proč, z jakého důvodu jste zvolili právě toto hodnocení? * Uveďte prosím důvody, proč si myslíte, že je tato legislativa dostačující či nikoliv.

Jak je Vaše pracovní pozice spojena s krizovým plánem a krizovým řízením vaší obce? *

1 2 3 4 5 6 7

Má pracovní pozice zcela souvisí s krizovým řízením

☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

Má pracovní pozice zcela nesouvisí s krizovým řízením

Jaká je Vaše pracovní pozice? *

Zajímali by Vás či vaši obec výsledky tohoto výzkumu? *

- ☐ Ano
- ☐ Ne

Pokud ano, uveďte prosím Váš email.

Krizové plány měst Jihočeského kraje

Zvolili jste variantu, že vaše obec vlastní krizový plán. Veškeré informace, které budou výsledkem tohoto výzkumu budou zveřejněny v rámci mé bakalářské práce. Dotazník je anonymní, vyplňujete pouze název obce, aby mohly být informace zpracovatelné. Pokud by Vás či vaši obec zajímaly výsledky tohoto výzkumu, vyplňte prosím poslední dvě otázky v dotazníku.

Dotazník má 15 uzavřených otázek s možností výběru a 12 otevřených otázek, kde vyplníte svou odpověď či názor. Otázky označené hvězdičkou jsou povinné. Dotazník je vcelku časově nenáročný, zabere cca 10 - 15 minut.

U některých otázek s variantou možností naleznete také kolonku "Other", kterou použijte, pokud žádná z nabízených možností nevyhovuje. Po vyplnění všech polí je zapotřebí stisknout tlačítko "Submit" pro vložení dat do systému.

V případě nejasností, dotazů či námětů mě prosím kontaktujte na smithandmayer@gmail.com.

Předem mockrát děkuji za vyplnění dotazníku, který mi velmi pomůže v dokončení výzkumu mé bakalářské práce na téma Krizový management ve veřejné správě - Krizové plány měst Jihočeského kraje.

* Required

Název obce: *

Jakým způsobem vznikl váš krizový plán? * Vypracováním:

- ☐ zaměstnancem obce
- ☐ odborníkem z oblasti veřejné správy, avšak pracujícím mimo obec
- ☐ Vypracováním zaměstnancem soukromého sektoru (najatá specializovaná společnost)
- ☐ Other:

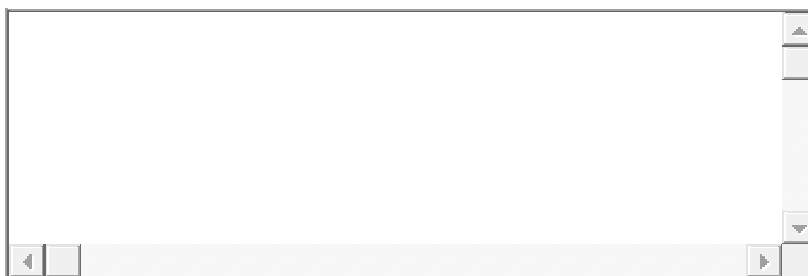
Pokud jste vybrali možnost "specializovaná společnost", uveďte prosím její název: (pokud je možno jej uvést)

Proč zvolila vaše obec právě tento způsob zpracování? *

Zvažuje vaše obec pořízení či rozšíření o další dokumentaci krizového řízení? *

- ☐ Ano
- ☐ Ne

Z jakého důvodu? *

Kdo provádí kontroly a správu krizového plánu? *

- ☐ Pracovník krizového řízení
- ☐ Specializovaná společnost
- ☐ Other:

Jak probíhá správa krizového plánu? *

Jak často aktualizujete váš krizový plán? *

- ☐ Jednou ročně
- ☐ Jednou za dva roky
- ☐ Jednou za čtyři roky
- ☐ V jiném intervalu
- ☐ Neaktualizujeme

Pokud v jiném intervalu, v jakém?

Kdo provádí aktualizace krizového plánu? *

- ☐ Pracovník krizového řízení
- ☐ Specializovaná společnost
- ☐ Other:

Nastala někdy ve vaší obci krizová či mimořádná situace, která nebyla zajištěna krizovým plánem? *

- ☐ Ano
- ☐ Ne

Nastala během posledních deseti let (2000 - 2010) ve vaší obci mimořádná či krizová situace? *

- ☐ Ano
- ☐ Ne

Pokud ano, domníváte se, že je krizový plán vaší obce vždy zcela využíván při nastalé mimořádné či krizové situaci?

1 2 3 4 5

Nevyužíván ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Zcela využíván

Je krizový plán vaší obce použit i v případě, že se opakuje některá z krizových či mimořádných situací?

- ☐ Ano
- ☐ Ne

Jak konkrétně je krizový plán vaší obce využíván, zejména mimo krizové a mimořádné

situace? * Prosím vypište:

Domníváte se, že by bylo možné využívat krizový plán ve větším rozsahu? *

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

● ● ● ● ● ● ● ● ● ●

využívat více

řízení? *

- ☐ Yes ☐ No

iej?

Jaké jsou podle vás hlavní výhody a nevýhody existence krizových plánů obcí?

Jak byste hodnotil/a legislativu spojenou s krizovým řízením v ČR? *

1 2 3 4 5 6 7

Výborná, plně dostačující ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ Zcela nedostačující

myslíte, že je tato legislativa dostačující či nikoliv.

(např. při plánování evakuace, vedení lidí, výběr pracovníků krizového štábu apod.)? *

- **Answer**

• Ne

Pokud ano, v jaké oblasti?

Využívá vaše obec některých ze školení krizového řízení? *

- ☐ Ano
- ☐ Ne

Z jakého důvodu? *

Jak je Vaše pracovní pozice spojena s krizovým plánem a krizovým řízením vaší obce? *

1 2 3 4 5 6 7

Má pracovní pozice
zcela souvisí s
krizovým řízením

☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

Má pracovní pozice
zcela nesouvisí s
krizovým řízením

Jaká je Vaše pracovní pozice? *

Zajímali by Vás či vaši obec výsledky tohoto výzkumu? *

- ☐ Ano
- ☐ Ne

Pokud ano, uveďte prosím Váš email.